

Leerlijn VN

Lesbrief groep 5-6

Verschillen Waarderen

Verschillen Waarderen - Inhoud	
Leerdoelen	<ul style="list-style-type: none"> • De leerling kan in eigen woorden uitleggen wat discriminatie, racisme en vooroordelen betekenen. • De leerling kan voorbeelden geven van discriminatie en vooroordelen, zowel in de eigen omgeving als wereldwijd. • De leerling kan ideeën bedenken om discriminatie en vooroordelen te voorkomen.
Vorbereiding	Een nieuwsbericht over discriminatie (of racisme) dat verder weg of wereldwijd speelt.
Tijd	Deze les duurt 75 minuten en bestaat uit twee delen. Daarom kun je deze les indien gewenst opsplitsen in 2 lessen.
Boekentip!	Eventueel kun je tijdens de les of op een later moment een boek voorlezen dat past bij dit thema. Denk bijvoorbeeld aan: 'Meester Jaap en de vrede' of 'Meester Jaap pest' van Jacques Vriens.

Onderwijsleergesprek (20 min)

Vertel de ene helft van de klas dat ze zelf mogen weten wat ze gaan doen. Ze mogen iets doen wat ze heel leuk vinden en waar ze veel zin in hebben (als het maar in de klas is). De andere kinderen moeten iets doen wat ze niet of minder leuk vinden, denk bijvoorbeeld aan een toets maken, of een vak wat veel leerlingen niet zo leuk vinden. Je bent vrij om te bepalen wat je de leerlingen laat doen. Het gaat erom dat er duidelijk twee groepen ontstaan waarbij de ene groep iets leuks mag doen en de andere groep iets minder leuks. In de manier waarop je het brengt kun je eventueel nog aandikken dat de ene groep het ook echt verdiend heeft om iets leuks te doen, of dat het bijvoorbeeld de jongens, dan wel de meisjes zijn die iets leuks mogen doen. Laat deze situatie heel even duren zodat leerlingen de kans krijgen om te reageren op wat er gebeurt. Grote kans dat leerlingen vanzelf vragen gaan stellen, reageren en commentaar leveren op deze twee verschillende activiteiten. Doel hiervan is dat leerlingen ervaren hoe het is om ongelijk behandeld te worden. Ga daar vervolgens met leerlingen over in gesprek, aan de hand van de volgende vragen:

- Wat gebeurde er en hoe voelt dat? Hebben jullie dit wel eens eerder ervaren? Wie kan er voorbeelden geven?
- En weten jullie hoe we dit met een moeilijk woord noemen? *Discriminatie*
- Wie heeft er wel eens te maken gehad met discriminatie of racisme?
- Wat is het verschil tussen discriminatie en racisme? *Racisme is een vorm van discriminatie. Iemand wordt dan gediscrimineerd op zijn afkomst en vaak op zijn huidskleur.*
- Toon eventueel het volgende filmpje over [discriminatie en racisme](#).
- Wat zijn vooroordelen? *Een vooroordeel is meestal een mening over iemand of een groep mensen, zonder dat je die persoon of mensen goed kent.*
- Wie kan er voorbeelden geven van vooroordelen?
- Wie heeft er wel eens een vooroordeel over iemand anders gehad, dat niet bleek te kloppen? Hoe ging dat dan?

Toon vervolgens het volgende Jeugdjournaalfragment over discriminatie en racisme (februari 2020): [Actie tegen discriminatie vanwege Corona](#). Bespreek dit fragment kort na.

Verwerkingsopdrachten (20 min)

Leerlingen maken alleen of in tweetallen opdracht 1 van het werkblad. Bedoeling is dat leerlingen kunnen benoemen in welke situaties er sprake is van discriminatie of racisme. Bespreek de antwoorden klassikaal na zodat leerlingen kunnen uitleggen waarom er wel of geen sprake is van discriminatie of racisme.

Licht vervolgens de tweede opdracht van het werkblad toe. Dit is een opdracht die leerlingen thuis uitvoeren. Hun ouder(s)/verzorger(s) mogen daarbij helpen. Bedoeling is dat leerlingen een nieuwsbericht vinden over discriminatie of racisme en dat leerlingen uitleggen waarom hier sprake is van discriminatie of racisme. Spreek een moment af waarop leerlingen de opdracht af hebben en mee terugnemen naar school.

Onderwijsleergesprek en verwerkingsopdrachten (20 min)

Bespreek enkele uitwerkingen van opdracht 2 klassikaal na:

- Waar gaat het bericht over?
- Waarom is hier sprake van discriminatie of racisme?
- Wat vind je hiervan?
- Hoe had dit anders gekund of voorkomen kunnen worden volgens jou/jullie?

Zorg dat jezelf ook een nieuwsbericht hebt meegenomen over discriminatie of racisme en zorg dat dit een voorbeeld betreft dat verder weg of wereldwijd speelt. Zo beseffen leerlingen dat dit onderwerp niet alleen dichtbij, maar helaas overall speelt. Een nieuwsbericht dat je bijvoorbeeld kunt gebruiken is het bericht over [racisme binnen het voetbal](#).

Na het bespreken van opdracht 2 maken leerlingen tot slot opdracht 3. Deze opdracht voeren zij uit in tweetallen of in een groepje. Doel is dat leerlingen bedenken wat zij en andere mensen kunnen doen om te zorgen dat er niet gediscrimineerd wordt. Met welke ideeën komen de leerlingen? Delen van) deze ideeën kunnen gebruikt worden voor de uiteindelijke schoolpleinvullende stoepkrijttekening. Toon ter introductie op deze opdracht eventueel het [volgende filmpje](#), waarin leerlingen van verschillende bevolkingsgroepen apart van elkaar naar school gaan. Het laat heel mooi zien dat juist kinderen het goede voorbeeld kunnen geven.

Bespreek tot slot opdracht 3 klassikaal na.

Colofon

De Leerlijn VN is een project van Komvoor | Educatieve projecten in samenwerking met het Vredespaleis.

Concept: Ellen Peters & Willemijn Zwart

Projectleiding: Willemijn Zwart

Educatief ontwerp en teksten: Marieke ten Berge

Aansluiting Vredespaleis: Christien Uringa

Vormgeving en illustratie: Andra Nijman

Publicatie: september 2020, Komvoor BV.

© Komvoor | Educatieve projecten, november 2020. Rechten voorbehouden.

VREDESPALAIS

komvoor
EDUCATIEVE PROJECTEN

Antwoorden opdracht 1

Leerlingenwerkblad

- 1. Je mag alleen lid worden van de basketbalvereniging als je lang genoeg bent.**
Dit is discriminatie. Bij een sport als basketbal is het zeker handig om lang te zijn, maar een kleiner persoon kan ook veel plezier beleven aan basketbal. Het lidmaatschap ontzeggen op basis van lengte is dus discriminatie.
- 2. Tijdens de voorstelling mogen de kleine kinderen voor zitten en de grote kinderen achter.**
Dit is geen discriminatie. Kleine kinderen kunnen uiteraard niets zien als ze achter de grotere kinderen moeten zitten.
- 3. Op school mogen de meisjes altijd eerst naar buiten en dan pas de jongens.**
Dit is discriminatie op geslacht. Er is geen reden waarom meisjes altijd eerder naar buiten zouden moeten of mogen dan jongens.
- 4. De man kreeg de baan als vrachtwagenchauffeur niet, omdat hij geen rijbewijs heeft.**
Dit is geen discriminatie, omdat het hebben van een rijbewijs noodzakelijk is voor deze baan.
- 5. Restaurant "Peper en Zout" zoekt een nieuwe kok met een Nederlandse achtergrond.**
Dit is discriminatie op afkomst (racisme). Een kok met een andere nationale achtergrond kan net zo goed of zelfs beter zijn.
- 6. Als de jongens gaan voetballen mogen de meisjes niet meedoen.**
Dit is discriminatie op geslacht. Je hoort nog wel eens dat meisjes niet kunnen voetballen. Dit is niet waar en daarnaast kunnen meisjes ook gewoon plezier beleven aan voetballen. Zij hebben dus evenveel recht om mee te doen dan de jongens.
- 7. Basisschool "De Topper" zoekt een nieuwe leraar met een mannelijke achtergrond, omdat er weinig mannen op de school werken.**
Dit is niet per definitie discriminatie. Soms mag een werkgever namelijk onderscheid maken tussen kandidaten. Bijvoorbeeld als een bepaalde groep mensen onvoldoende vertegenwoordigd is (positieve discriminatie). Dat is in dit voorbeeld ook het geval.
- 8. De kleuters moeten op een andere speelplaats spelen dan de kinderen uit de hogere groepen.**
Dit is geen discriminatie. Vaak gebeurt dit om veiligheidsoverwegingen en omdat kleuters met andere spullen en kleinere toestellen spelen dan de grotere kinderen.
- 9. Kinderen met een donkere huidskleur moeten naar speciale scholen voor donkere mensen.**
Dit is discriminatie op afkomst (racisme). Dit gebeurde ook tijdens de Tweede Wereldoorlog met Joodse kinderen. Ga eventueel kort met kinderen in op de Tweede Wereldoorlog en op het feit dat er toen ook mensen, in dat geval Joden, gediscrimineerd werden op hun geloof.
- 10. Bedenk nu zelf nog 1 voorbeeld van discriminatie of racisme.**